

Званична Москва поздравила је ликвидацију лидера Ал Каиде Осаме Бин Ладена, али је изостала еуфорија којом је оно пропраћено у САД и неким другим државама.

Кремљ има много разлога да реагује на овај догађај; пре свега, Русија је земља која се са тероризмом сукобљава готово свакодневно и у којој је тероризам однео на хиљаде живота. О томе сведочи и најновија експлозија после првомајских празника крај једне испоставе Министарства унутрашњих послова у центру Москве у којој је, на срећу, повређено само једно лице. Осим тога, Русија је партнер Вашингтона и других земаља у борби против тероризма. Подсетимо се да је после терористичког напада на куле Светског трговинског центра у Њујорку, 11. септембра 2001 године, председник Владимир Путин међу првим државницима у свету изразио саучешће америчком председнику Бушу, употребивши чак врло пријатељски израз: ми смо са вама.

Званична Москва реаговала је око ликвидације Бин Ладена брзо, дипломатски уздржано али одлучно и јасно. „Поздрављамо озбиљне успехе САД постигнуте у борби са међународним тероризмом”- изјавио је представник Кремља. Додао је да се Русија међу првим земљама суочила са опасношћу коју представља глобални тероризам и, нажалост, зна шта је Ал-Каида не само по чувењу. У Кремљу је такође подвучено да се резултати могу постићи само заједничком борбом са глобалним тероризмом. „Русија је спремна да јача такву сарадњу”- саопштио је представник за штампу Кремља.

Званична Москва реаговала је око ликвидације Бин Ладена брзо, дипломатски уздржано али одлучно и јасно. „Поздрављамо озбиљне успехе САД постигнуте у борби са међународним тероризмом”- изјавио је представник Кремља.

Министарство иностраних послова оценило је да ликвидације Бин Ладена говори о бесперспективности тероризма. „Ликвидација Бин Ладена представља значајан моменат у борби са међународним тероризмом. Успех Американаца у тој операцији и резултати рада руских специјалних служби на Северном Кавказу представљају сигнал о

Пише: Ђорђе Милошевић
уторак, 03 мај 2011 19:22

историјској бесперспективности тероризма” – саопштило је руско Министарство иностраних послова.

Тај несвакидашњи догађај за целу антитерористичку коалицију имаће дугорочни практични значај с такве гледишта „обезгављивања” злочиначке организације. Он ће постати важан симбол пошто се десио уочи десетогодишњице терористичких акција у САД 11. септембра 2001 године. Будући да смо партнери са Американцима у антитерористичкој коалицији, делимо осећања са грађанима САД. Ценимо и то што је руско руководство било на одговарајући начин обавештено о ликвидацији Бин Ладена пре него што је председник Обама о томе обавестио сопствену и светску јавност – истиче руско Министарство иностраних послова. Ова чињеница о ранијем обавештавању руског руководства узима се у Кремљу као посебно значајна.

У министарству се пре свега подвлачи закономерност резултата: Бин Ладена, Басајева (познати вођа чеченски терориста који је ликвидиран пре неколико година) и њима сличне пре или после стиже освета.... Успех америчких специјалаца, као и резултати рада руских специјалних служби на Северном Кавказу, рачунајући и са емисарима Ал Каиде, имају универзални значај – истиче се у саопштењу руског министарства.

Упоредо са оваквим оценама, датим непосредно по саопштењу уз Вашингтона, у Москви се сада могу чути и другачија мишљења, са мање оптимизма и емоција, која су, чини се, ближа реалности данашњег света.

Чак и поједине личности на политичким или дипломатским функцијама настоје да унесу неке корекције или допуне у званичним саопштењима. Тако је један од високих функционера Министарства иностраних послова Јуриј Горлач изјавио да ликвидација Бин Ладена не представља и победу над целом терористичком организацијом Ал Каиде. „Структура наставља да постоји и не треба се опуштати, не заустављати се на постигнутом. Треба се и даље супротстављати терористичким изазовима” – каже

Горлач.

Огласила се и Руска православна црква која тероризам сматра друштвеним злом и великим грехом. Представник Синода, протојереј Дмитриј Смирнов изјавио је да ликвидација Бин Ладена неће решити проблем тероризма, зато што се његови корени налазе негде другде. Он упозорава да сада може избити нова ерупција тероризма као одговор на ликвидацију вође Ал Каиде.

Шта је изменило убиство Бин Ладена у условима који су проузроковали и још увек проузрокују тероризам? Да ли ће сиромашни део света постати богатији? Да ли ће исламски фундаментализам постати човечнији?

Мишљења појединих познатих коментатора и аналитичара у неким сегментима одударају, или су чак у супротности са званичним ставовима Кремља.

Познати колумниста Пјотр Романов каже да је америчком председнику Бараку Обами успело оно што није успело Џорџу Бушу млађем – да ликвидира најтраженијег терористу данашњице, Осаму Бин Ладена. Романов, међутим, критички гледа на самохвалу Обаме, који себи лично приписује све заслуге: „Ја сам решио и дао сагласност на операцију”; под мојим руководством је операција изведена. Дакле, „Ја сам одлучио”, „Ја сам дао сагласност”, „Под мојим руководством”... - исто као што је говорио бирократа Огурцов у комедији „Волга- Волга”. Дотични бирократа је сматрао да се све врти око њега и под његовим мудрим руководством. У суштини, каже Романов, то је успех пре свега америчких специјалних служби и то само релативан.

Десет година безуспешног трагања, десет година неостварених нада, десет година бесмисленог бомбардовања катакомби у Авганистану, низ пропалих тајних операција у Авганистану и Пакистану и много невиних жртава. И све то уз нарастање таласа тероризма у свету. Са тим таласом Бин Ладен лично тешко да има везе; стално се скривао од специјалних служби многих земаља. Уосталом, како је саопштено, Бин Ладен је убијен у кући у којој није било ни телефона нити интернет везе. То би било сувише опасно и могло би навести на траг. Па како је човек, налазећи се у таквој изолоацији, могао да руководи тако разгранатом мрежом разасутом по целом свету? Он је можда само давао подстицај, а све остало радили су сасвим други људи. Реално гледано, Ал Каидом већ одавно руководе они људи који Бин Ладена виде као цео остали свет – само

Пише: Ђорђе Милошевић
уторак, 03 мај 2011 19:22

на телевизијским екранима. То значи да је ликвидиран симбол, али не и сам међународни тероризам. Романов сматра да изјава немачке канцеларке Ангеле Меркел о томе да је ликвидирањем Бин Ладена „Ал Каиди” нанесен одлучујући ударац – не одговара реалности.

Свет без Бин Ладена је свакако „чистији”, али не треба се надати да ће терористичких акција сада бити мање. Штавише, може се очекивати да ће његове присталице сматрати ликвидираног вођу мучеником и да ће то само повећати број добровољаца и фанатика у редове терориста-самоубица.

Шта је изменило убиство Бин Ладена у условима који су проузроковали и још увек проузрокују тероризам? Да ли ће сиромашни део света постати богатији? Да ли ће исламски фундаментализам постати човечнији? Да ли ће политичари постати честитији и разумнији? Таквих питања има на десетине а позитивног одговора- ни једног.

Американци, наравно, ликују јер „леш непријатеља увек лепо мирише” – констатује руски аналитичар. Али практично гледано, повода за ликовање има само Бели дом. Може бити да је Барак Обама на време обезбедио себи други председнички мандат; анализе показују да је ликвидација Бин Ладена значајно ојачала рејтинг Обаме који је био у значајном паду. Међутим, што се тиче победе над тероризмом, то нема никакве везе.

Доцент Факултета светске политике на престижном МГУ универзитету Андреј Пиљко сматра да је епизода са Бин Ладеном у ствари борба за власт у Америци. Дакле, преколеђа било чијих и било каквих, треба искористити свако мугућност да се власт освоји или задржи председничка фотеља.

Политички аналитичар Дмитриј Косирјев сматра да је ликвидацијом Бин Ладена

завршено једно десетогодишње поглавље, али да се о његовом почетку – рушењу Светског трговинског центра које се приписује вођи Ал Каиде – не зна баш много. Нема наиме одговора на основно питање: зашто је та спектакуларна акција рушења кула у Њујрку изведена. Тајна ће остати још дуго јер документа неће бити тако скоро доступна јавности.

Засад се може изнети једна од вероватних верзија. Деведесетих година, америчка „глобализација”, односно њено самокандидовање као једине суперсиле света, било је неприхватљиво за многе културе и групе становништва. Затим, војна акција САД и НАТО против Југославије 1999, па сумњива финансијска криза у Азији крајем деведесетих година и многи други догађаји стварали су илузију о незауостављивој офанзиви Америке на целој планети. Ударац по епицентру светског финансијског господства Америке носио је у таквој ситуацији симболичан значај и дејствовао је веома снажно. А народна весеља на улицама појединих градова Блиског истока, где никаквог рата са Америком није било, показала су на какав аудиторијум рачунају терористи.

Руски аналитичар с тим у вези подсећа да је после 2001. године један сасвим угледан војни часопис (аутор не наводи који) убројао Бин Ладена међу највеће војсковође светске историје (одмах после Џингис-кана) уз напомену: блистави пример асиметричног одговора противнику, неизмерно снажнијем по свим параметрима.

Ако је ликвидацијом Бин Ладена Барак Обама стекао значајне поене око поновног избора за председника, догађаји у Либији могли би да неутралишу те позитивне поене.

Аналитичари у Москви сматрају да је немогуће предвидети како ће се смрт Бин Ладена одразити на садашње бурне догађаје у Либији. Ако је ликвидацијом Бин Ладена Барак Обама стекао значајне поене око поновног избора за председника, догађаји у Либији могли би да неутралишу те позитивне поене. Ипак, поредити ове две ствари је готово немогуће јер је, по оцени коментатора, у питању различита симболика и сасвим друге паралеле. Аналитичари уочавају да Вашингтон покушава да минимизира улогу Америке у либијској кампањи коју су неки уводничари у Москви назбвали- срамном.

Дмитриј Косирјев поставља у својој анализи питање: да ли је Бин Ладен стварно убијен сада или још у акцијама 2001–2002 године током авганистанске кампање? Чак и после извештаја о убиству пре неколико дана многи у пакистанском граду Аботабаду тврде да

Пише: Ђорђе Милошевић
уторак, 03 мај 2011 19:22

нико није видео тело убијеног вође Ал Каиде нити чин сахране у мору. Папир и видео снимци су слаб доказ- каже аналитичар.

Било како било, вест о ликвидацији вође Ал Каиде је свакако светска новост и може да представља значајан ударац тероризму, али нема основа за претерано радовање – сматрају аналитичари у Москви. Свет неће постати ништа бољи, а оцена да је тероризам побеђен је апсолутно нереална. Под великом сумњом су чак и очекивања да ће терористичких акција бити мање. То се посебно односи на Русију где Ал Каида није имала велико упориште и где су узроци тероризма другачији.

Можда уз све то треба узети у обзир и оцену чеченског лидера Рамзана Кадирова који је поздравио ликвидацију Бин Ладена уз опаску: престанимо једном, у светским размерама, да делимо терористе на лоше и оне мање лоше. Позната крилатица појединих америчких политичара: да, он је пасји син, али наш пасји син – може да се разбије о главу протагонистима таквих идеја. Читава ситуација око Бин Ладена то и потврђује.